Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2015–2016

32 317 JBZ-Raad

FE

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2015

Hierbij bieden wij u de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 8 en 9 oktober 2015 in Luxemburg en een recent monitoringsoverzicht[1] (3e kwartaal 2015) van JBZ-dossiers aan.

In de geannoteerde agenda treft u bij wetgevende voorstellen het interinstitutionele dossiernummer aan. De beschikbare documenten voor het betreffende dossier kunnen met dat nummer worden geraadpleegd via Extranet, de online databank voor Raadsdocumenten. Met dat nummer kan tevens worden nagegaan in welke Raadswerkgroep het voorstel op dat moment wordt behandeld, alsmede de stand van zaken in de Raad.

<u>Brief van de Tweede Kamer d.d. 10 september 2015 over encryptie</u>

Naar aanleiding van het verslag van de op 9 en 10 juli 2015 gehouden informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken heeft de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer verzocht om nader te worden geïnformeerd over wat wordt bedoeld met het in dat verslag genoemde probleem van encryptie.

Het gaat hier om encryptie van data, gebruikt en/of aangeboden door de industrie, over internet en in telecommunicatie. Die encryptie belemmert het werk van politie en diensten om gelegitimeerde toegang te krijgen tot communicatie van terroristen. Die encryptie belemmert het werk van politie en diensten om gelegitimeerde toegang te krijgen tot communi-

[1] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 157956.

kst-32317-FE
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

catie van terroristen. Tijdens de informele JBZ-Raad in Riga op 29 en 30 januari 2015 is dit probleem nadrukkelijk door de EU-contraterrorisme coördinator onder de aandacht gebracht van de lidstaten.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

Geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 8–9 oktober 2015 te Luxemburg

I. Immigratie en asiel

Gemengd Comité

1. Terugkeerbeleid
= Mededeling van de Commissie aan het Europees parlement en de Raad over een Europees actieplan voor terugkeer
= Aanbeveling voor een Europees Handboek over terugkeer
– Presentatie door de Commissie en debat

Naar alle waarschijnlijkheid worden tijdens deze Raad conclusies aangenomen over het EU-actieplan inzake terugkeer.

De Commissie doet in het Europees actieplan voorstellen die de terugkeer van personen die niet of niet langer recht hebben op verblijf in de EU moet stimuleren. Om de vrijwillige terugkeer te bevorderen zal de Commissie onder andere de ontwikkeling van gezamenlijke herintegratieprogramma's stimuleren. Om de medewerking aan gedwongen terugkeer te bevorderen zal de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid met belangrijke herkomstlanden dialogen op hoog niveau voeren over terugkeer. Daarnaast zal worden bezien met welke landen onderhandelingen kunnen worden geïnitieerd over terug- en overname. Een faciliteit zal worden ingericht waaruit herkomstlanden kunnen worden ondersteund bij de implementatie van de terug- en overnameverplichtingen. Het Europees actieplan bevestigt dat het principe van meer-voor-meer kan worden ingezet om de medewerking van herkomstlanden aan terugkeer te bevorderen. In het uiterste geval kan ook negatieve conditionaliteit worden toegepast. De rol en het mandaat van Frontex bij terugkeeroperaties zal worden vergroot. Ook zal de informatie-uitwisseling tussen lidstaten worden verbeterd. De Commissie kondigt tot slot aan er streng op toe te zullen zien dat lidstaten de bestaande regelgeving volledig implementeren.

Naar verwachting zal tijdens deze JBZ-Raad het terugkeerhandboek door de Commissie worden gepresenteerd. Dit handboek ziet op de praktische en juridische toepassing van de Terugkeerrichtlijn en besteedt aandacht aan zowel vrijwillige als gedwongen terugkeer. Het handboek, dat juridisch niet-bindend is, fungeert als een praktische leidraad voor lidstaten bij de uitvoering van het terugkeerproces.

2. Visaregelgeving
= Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad over de visumcode van de Unie (Visumcode) (herschikking)
= Voorstel voor een Verordening van het Europees parlement en de Raad tot vaststelling van een rondreisvisum en tot wijziging van de Schengenuitvoeringsovereenkomst en van de Verordeningen (EG) nr. 562/2006 en (EG) nr. 767/2008.
– Oriënterend debat / stand van zaken

De JBZ-Raad behandelt de voorstellen over de visumcode (herschikking) en het rondreisvisum. Het doel van het voorstel over de visumcode is om de procedures voor bonafide reizigers die voor een kort verblijf naar de EU willen komen te bekorten en te vereenvoudigen. Dit moet de economie en werkgelegenheid in het Schengengebied stimuleren en leiden tot minder kosten en minder bureaucratie. Met het andere voorstel wil de Commissie een nieuw type visum invoeren, een zogenaamd rondreis-

visum. Het rondreisvisum maakt het mogelijk om in twee of meer lidstaten tot maximaal een jaar in het Schengengebied te verblijven, te verlengen tot maximaal twee jaar, zolang men niet langer dan 90 dagen binnen een periode van 180 dagen in dezelfde lidstaat verblijft. De Commissie stelt tevens voor om de Schengenuitvoeringsovereenkomst zodanig te wijzigen dat Nederland, en andere lidstaten, verplicht zullen zijn bilaterale overeenkomsten, die betrekking hebben op visumvrij kort verblijf, met een tiental bevriende staten buiten werking te stellen.

Lidstaten zijn van mening dat er in de herschikking van de visumcode en de invoering van het rondreisvisum een betere balans moet komen tussen het bevorderen van economische groei door toerisme enerzijds, en anderzijds het voorkomen van illegale immigratie en veiligheidsrisico's. Het Voorzitterschap vraagt de Raad om politieke richting op de volgende punten:
– het automatisch verstrekken van meerjarenvisa aan regelmatige reizigers;
– afschaffen van de medische reisverzekering;
– het faciliteren van alle naaste verwanten van EU burgers ook als ze niet vallen onder de richtlijn vrij verkeer (RL 2004/38);
– de mogelijkheid om op basis van een tijdelijke regeling visa aan de grens te verstrekken;
– verplichte vertegenwoordiging;
– en de vraag tot welke categorieën reizigers het rondreisvisum zich zou moeten beperken om handhaving en controle te kunnen waarborgen.

Nederland is, net als veel andere lidstaten, van mening dat aan regelmatige reizigers niet automatisch een meerjarenvisum moet worden afgegeven, de verplichte medische reisverzekering moet blijven, de facilitaties van naaste verwanten zich moeten beperken tot degenen die een beroep kunnen doen op RL 2004/38, er geen mogelijkheid moet komen om op basis van een tijdelijke regeling visa aan de grens te verstrekken en verplichte vertegenwoordiging niet moet worden ingevoerd. Het rondreisvisum zou beperkt moeten worden tot categorieën reizigers die daadwerkelijk behoefte hebben aan een dergelijk visum en controleerbaar zijn, zoals rondreizende artiesten, sportlieden en hun crew.

Rapporteurs van het EP hebben hun voorstellen voor amendementen in het LIBE comité gepresenteerd. Voor wat betreft de herziening van de Visumcode is het belangrijkste punt dat de verantwoordelijke rapporteur humanitaire visa wil opnemen. De Commissie en de Raad zijn hier tegen o.a. omdat de visumcode – die betrekking heeft op kort verblijf- hiervoor niet het juiste instrument is. De rapporteur van het rondreisvisum wil net als veel lidstaten een inperking van de categorieën reizigers die in aanmerking zouden komen voor het rondreisvisum. Daarnaast wil hij meer informatieverplichtingen en criteria opleggen omwille van de veiligheid. De Commissie is bereid het voorstel voor het rondreisvisum te bekijken en compromissen te maken. Leden van het EP kunnen uiterlijk 25 september amendementen indienen.

Raad wetgevende besprekingen

3. Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad tot vaststelling van een crisisherplaatsingsmechanisme en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend Interinstitutioneel dossiernummer 2015/0208 (COD)
= informatie over stand van zaken

Op 9 september jl. heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een verplicht en automatisch herplaatsingsmechanisme dat toelaat om bij een grote toestroom, de personen die duidelijk internationale bescherming nodig hebben, te herplaatsen binnen de EU. Naar verwachting zal een stand van zaken worden gegeven betreffende de voortgang van dit voorstel. Het kabinet zal de Kamers middels een brief inlichten over de kabinetsappreciatie van dit Commissievoorstel. Deze brief zal voor aanvang van de JBZ-Raad aan de Kamers worden gestuurd.

4. Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijke EU-lijst van veilige landen van herkomst voor de toepassing van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming, en tot wijziging van Richtlijn 2013/32/EU
Interinstitutioneel dossiernummer 2015/0211 (COD)
= algemene benadering

Het betreft hier een voorstel van de Commissie voor een Verordening waarmee een Europese lijst van veilige landen in het leven wordt geroepen. In de bijlage bij de verordening staat om welke landen het gaat: Albanië, Bosnië-Herzegovina, Macedonië, Kosovo, Montenegro, Servië en Turkije. Een belangrijke overweging van de Commissie is dat het gaat om (potentiële) kandidaatlidstaten ten aanzien waarvan de naleving van de mensenrechten al is beoordeeld toen zij werden aanvaard als kandidaat-lidstaat en waarover jaarlijkse voortgangsverslagen verschijnen.

In het voorstel van de Europese Commissie wordt voorgesteld dat de lijst wordt vastgesteld per Verordening. Toevoegingen geschieden door middel van een gewone wetgevingsprocedure, waarbij dus ook het Europese parlement en de Raad betrokken zullen zijn. Wanneer de situatie in een veilig verklaard land plots omslaat, is voorzien in de mogelijkheid voor de Commissie om de plaatsing van dat land voor een jaar op te schorten. Deze periode kan dan worden verlengd met nog eens een jaar. Als de Commissie een dergelijk besluit beoogd te nemen, moet zij het Europese parlement en de Raad op de hoogte stellen. Als deze binnen een maand geen bezwaar aantekenen, kan de gedelegeerde handeling in werking treden en is het land dus in ieder geval tijdelijk niet meer aangemerkt als veilig.

Het is te verwachten dat er naar aanleiding van de besprekingen in Europees verband nog een aangepaste tekst verschijnt die op de JBZ-Raad zal worden besproken. Deze was ten tijde van het opstellen van deze geannoteerde agenda nog niet beschikbaar.

Een Europese lijst van veilige landen van herkomst, te beginnen met de Balkan, zal snelle afdoening van kansloze asielaanvragen en terugkeer bespoedigen.

Het kabinet staat positief tegenover de voorstellen voor wat betreft de Balkan, waarmee een einde kan worden gemaakt aan het oneigenlijk indienen van asielaanvragen door vreemdelingen uit die regio en de toestroom uit de Balkan fors kan worden beperkt.

Het kabinet vindt het positief dat de Europese Commissie in de toelichting aankondigt na de totstandkoming te zullen onderzoeken of nog andere landen in aanmerking komen om als veilig te worden aangemerkt. In dat verband noemt de Commissie Bangladesh, Pakistan en Senegal. Het kabinet zal eventuele verdere voorstellen en met name de inhoudelijke motivering van de Commissie hiertoe afwachten.

5. Diversen wetgevend

Het Voorzitterschap zal de Raad informeren over de stand van zaken van lopende onderhandelingen over wetgevingsvoorstellen.

Raad niet-wetgevende besprekingen

6. Besluit van 14 september 2015 van de Raad tot vaststelling van voorlopige maatregelen op het gebied van internationale bescherming ten gunste van Italië, Griekenland

De Commissie zal een stand van zaken presenteren over de implementatie van dit Raadbesluit, met name wat betreft de inrichting van de «hotspots» in Italië en Griekenland. Nederland vindt het belangrijk dat op dit vlak vooruitgang wordt geboekt. Goed functionerende «hotspots» waar asielzoekers geïdentificeerd en geregistreerd worden, inclusief de afname van vingerafdrukken, zijn een voorwaarde alvorens herplaatsing kan plaatsvinden. Dat vraagt daarnaast van Griekenland en Italië onder meer ook de inrichting van voldoende opvangcentra waar personen die zijn aangemerkt als herplaatsingskandidaat, kunnen verblijven in afwachting van hun overdracht naar de lidstaat van herplaatsing.

7. Toekomst terugkeerbeleid
= aanname raadsconclusies

Zie agendapunt 1.

8. Diversen niet wetgevend
– Valetta top d.d. 11–12 november 2015
= informatie van het Voorzitterschap

Voorzitterschap en Europese Commissie zullen de laatste stand van zaken van de voorbereidingen voor deze Top toelichten. Er is inmiddels een eerste hoogambtelijke bijeenkomst geweest van de lidstaten met de Afrikaanse landen waarin een inventarisatie van de verwachtingen van de Top is gemaakt.

Nederland zal tijdens deze Top erop inzetten dat de EU de bredere relaties met derde landen strategisch moet inzetten om te komen tot partnerschappen op migratieterrein waar zowel de EU, derde landen als vluchtelingen en migranten baat bij hebben. Hiertoe moeten beschikbare beleidsinstrumenten, waaronder de instrumenten van het EU-ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, het Gemeenschappelijk

Veiligheids- en Defensiebeleid en het Nabuurschapsbeleid, op geïntegreerde wijze worden ingezet.

– High Level conferentie over migratiestromen via de Westelijke Balkan route
= informatie van het Voorzitterschap

De High Level conferentie over migratiestromen via de Westelijke Balkan route, die gepland staat om op 8 oktober plaats te vinden en marge van de JBZ-Raad, zal zich buigen over de gemeenschappelijke uitdaging van het aanpakken van de hedendaagse crisis en inzetten op het herstellen van de stabiliteit en het beheersbaar maken van de migratiestromen via de Westelijke Balkan. De gemeenschapsgelden (met name het EU-Instrument voor Pre-accessie – IPA) die worden ingezet ten behoeve van de Westelijk Balkan illustreren het belang dat de EU hecht aan het ondersteunen van deze landen, die grote moeite hebben deze crisis in goede banen te leiden. Daarbij zet de EU zowel in op het op korte termijn verlenen van steun voor adequate opvang van vluchtelingen, als op structurele versterking van de asiel- en migratieketen en de aanpak van mensensmokkel.

Nederland verwelkomt deze bijeenkomst. Naast steun voor de inzet van gemeenschapsgelden zal Nederland pleiten voor een effectieve gezamenlijke aanpak door middel van een gelijkwaardige samenwerking met de betreffende landen om deze crisis te beteugelen. Nederland acht het van groot belang dat de conferentie ook nadrukkelijk aandacht heeft voor het actief betrekken van Turkije in het structureel aanpakken van de migratiestromen via deze route.

II. Veiligheid en Justitie, Grondrechten en Burgerschap

Raad wetgevende besprekingen

9. Voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens
Interinstitutioneel dossiernummer 2012/0010 (COD)
= algemene benadering

De reikwijdte van de ontwerprichtlijn (art. 1) is afgehandeld in de JBZ-Raad van 13 juni. Het Voorzitterschap wil in de JBZ-Raad op 9 oktober een algemene benadering bereiken over (zoveel mogelijk onderdelen van) de ontwerprichtlijn zodat zo spoedig mogelijk kan worden begonnen met de triloog. Het Voorzitterschap heeft de afgelopen maanden indrukkend werk geleverd bij het oplossen van de resterende knelpunten.

Het Europees parlement wil de ontwerprichtlijn gegevensbescherming samen met de ontwerpverordening gegevensbescherming goedkeuren («package deal»). De triloog over de ontwerpverordening is reeds begonnen; het streven is de trilogen over de richtlijn en de verordening voor het eind van het jaar te hebben afgerond. Als dat niet lukt dan is de afronding voor het aankomende Nederlandse Voorzitterschap. De lidstaten lijken alle bereid de ontwerprichtlijn te aanvaarden. Wel zijn er nog veel wensen op detailniveau. Nederland kan instemmen met de algemene benadering.

10. Voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van het Europees Openbaar Ministerie
Interinstitutioneel dossiernummer: 2013/0255 (APP)
= gedeeltelijke algemene benadering

Op het moment van aanbieding van deze geannoteerde agenda is nog niet duidelijk welke aspecten van de ontwerpverordening inzake het Europees Openbaar Ministerie het Voorzitterschap tijdens de JBZ-Raad wil bespreken. De onderhandelingen op technisch niveau over de artikelen 17–37 zijn, in vervolg op de conclusies van het Letse Voorzitterschap ten aanzien van de artikelen 1–16 tijdens de JBZ-Raad van 15 juni jl., nog gaande. Het is op dit moment het streven van het Voorzitterschap een aantal van deze tweede reeks bepalingen voor te leggen aan de JBZ-Raad en waarschijnlijk met het oog op het bereiken van een gedeeltelijk politiek akkoord daarover. Het Voorzitterschap heeft echter nog niet aangegeven welke artikelen zich daarvoor in zijn optiek lenen. Nederland zal, zoals eerder is aangegeven, hoe dan ook in dit stadium niet kunnen instemmen met individuele artikelen uit de ontwerpverordening.

11. Voorstel voor een richtlijn voor het gebruik van passagiersgegevens voor de preventie, detectie, het onderzoek en vervolging van terroristische daden en zware criminaliteit (Europees PNR)
Interinstitutioneel dossiernummer 2011/0023 (COD)
= stand van zaken

In haar zitting van 15 juli jl. is het LIBE-comité van het Europees parlement tot oriënterende stemming gekomen op het voorstel van de Europese Commissie van 2011. Zij heeft daarbij het onderhandelingsmandaat gegeven voor de triloog tussen de Commissie, het parlement en de Raad.

Als voorzitter van de Raad van Ministers voert Luxemburg de onderhandelingen in de triloog. De algemene oriëntatie van de Raad van april 2012 vormt het mandaat voor de voorzitter in de triloog. De voorzitter zal de reactie van de lidstaten op het rapport van het parlement formuleren in samenspraak met de lidstaten. Ook in deze fase wordt de invloed van een individuele lidstaat op de positie van de Raad sterk bepaald door de besluitvorming volgens gekwalificeerde meerderheid. Bij de inhoudelijke gesprekken houdt Nederland het standpunt aan zoals afgesproken met de Tweede Kamer en benadrukt steeds de noodzaak van sterke waarborgen van het recht op gegevensbescherming.

De triloog is onlangs in september gestart en mogelijk ontvangt de JBZ-Raad nu een toelichting op de voortgang van de gesprekken. Zowel de Raad, als de Commissie en het parlement streven nadrukkelijk voor het einde van het jaar tot afronding van de richtlijn te komen.

12. Diversen
a. Informatie van het Voorzitterschap over wetgevende dossiers
b. Informatie van de Commissie over de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ

Het Voorzitterschap en de Commissie zullen informatie geven over de stand van zaken van de onderhandelingen van diverse wetgevende dossiers.

De Minister van Veiligheid en Justitie heeft toegezegd in de geannoteerde agenda's voor de JBZ-Raad los van de agendering van de Raad, in te gaan op de stand van zaken rond van onderhandelingen over de voorstellen voor

a) een richtlijn betreffende voorlopige rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden wie de vrijheid is ontnomen en rechtsbijstand in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel (COM(2013)824);
b) een richtlijn betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure (COM(2013)822);
c) een richtlijn inzake de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij het proces aanwezig te zijn (COM(2013)821).

Op de agenda van deze JBZ-Raad staan de drie hiervoor vermelde richtlijnen niet geagendeerd.

Voorlopige gefinancierde rechtsbijstand

Tijdens de JBZ-raad van 12 en 13 maart 2015 is een algemene benadering vastgesteld. Daarmee heeft de Raad zijn positie bepaald voor de onderhandelingen met het Europees parlement. Zeven lidstaten hebben weliswaar ingestemd met dit mandaat, maar hebben in een verklaring aangegeven dat zij teleurgesteld zijn over de mogelijkheden om uitzonderingen te maken op het recht op voorlopige gefinancierde rechtsbijstand.
Op 6 mei jl. heeft het Europees parlement gestemd over de ingediende amendementen. Het Europees parlement wenst de richtlijn op substantiële onderdelen verder uit te breiden dan het voorstel van de Commissie. Zo wil het parlement de reikwijdte uitbreiden naar niet-aangehouden verdachten en wil hij de richtlijn niet beperken tot voorlopige gefinancierde rechtsbijstand, dat wil zeggen in de periode tussen de vrijheidsberoving en het moment waarop op een aanvraag tot gefinancierde rechtsbijstand is beslist. Het Europees parlement wil ook die «reguliere» gefinancierde rechtsbijstand onder de reikwijdte van de richtlijn plaatsen. Voorts zijn amendementen aangenomen die zien op de kwaliteit van raadslieden en de onafhankelijkheid van het orgaan dat beslist over toekenning van gefinancierde rechtsbijstand (in Nederland is dat de Raad voor Rechtsbijstand).
Nu de posities van de Raad en het Europees parlement bekend zijn, is de triloog in juli gestart.

Procedurele waarborgen voor kinderen

Zoals aan uw Kamer is bericht, werd op de JBZ-raad van 5 en 6 juni 2014 een algemene benadering bereikt in de Raad over het voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de Raad ter zake procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure. Het Europees parlement heeft op 5 februari 2015 zijn positie en onderhandelingsmandaat voor de trilogen met de Raad vastgesteld. Na de vaststelling van dit standpunt zijn de trilogen tussen Raad en Europees parlement gestart.

Onschuldpresumptie

Zoals aan uw Kamer is bericht, werd op de JBZ-Raad van 4 en 5 december 2014 een algemene benadering bereikt in de Raad over het voorstel voor een richtlijn inzake de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij het proces aanwezig te zijn. Het Europees parlement heeft op 31 maart 2015 zijn positie en onderhandelingsmandaat voor de trilogen met de Raad vastgesteld. Na de vaststelling van dit standpunt zijn de trilogen tussen

Raad en Europees parlement op 29 april 2015 gestart. Het Voorzitterschap heeft dit richtlijnvoorstel voortvarend opgepakt en streeft ernaar deze fase tegen het eind van het jaar af te ronden. Mede doordat een aantal artikelen waarover verschillend wordt gedacht nog niet inhoudelijk is besproken, valt nu nog niet in te schatten of dat ook gaat lukken.

Raad niet-wetgevende besprekingen

13. Bestrijding terrorisme
– veiligheid op het spoor

Dit punt staat ook op de agenda van de Transportraad die gelijktijdig met de JBZ-Raad wordt gehouden. De inbreng in de Transport- en JBZ-Raad wordt in nauw overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu opgesteld.

Het is nog niet duidelijk wat het Voorzitterschap wil bespreken. De Nederlandse positie is op hoofdlijnen als volgt. Eerder heeft Nederland – net als andere lidstaten – het essentiële belang van informatie-uitwisseling tussen de verschillende betrokken diensten alsmede tussen de lidstaten, alsook een proportionele aanpak, benadrukt. Daarnaast heeft Nederland met andere landen gewezen op de noodzaak een goede balans te vinden tussen veiligheid en vrijheid. Veiligheid is nooit te garanderen is en het vrij verkeer van personen is van groot economisch en sociaal belang.
Een aantal reeds bestaande maatregelen gericht op de veiligheid van passagiers op internationale treinen is geïntensiveerd, zoals vergroting van het aantal controles op identiteit en op bagage, zowel op stations als op de internationale treinen zelf.
Verder is Nederland voor de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten, en voor de (verdere) ontwikkeling van een effectief spoorveiligheidsbeleid gebaseerd op dreigings- en risicoanalyses.

– raadsconclusies met het oog op het versterken van het gebruik van middelen in de strijd tegen de illegale handel in vuurwapens = aanname

Nederland ondersteunt de voornemens om snel tot een aanscherping van Europese wetgeving te komen, waarbij prioriteit gegeven dient te worden aan strengere Europa-brede eisen voor het onklaar maken van vuurwapens. Het is daarnaast belangrijk om, zoals voorgesteld in de raadsconclusies, te investeren op een betere informatiepositie van de betrokken instanties in de EU-lidstaten. Informatie-uitwisseling en gezamenlijke activiteiten via Europol kunnen daarin belangrijk zijn, maar hiervoor dient wel capaciteit binnen Europol vrijgemaakt te worden. In aanloop naar de Raad discussiëren lidstaten onder meer nog over de mate waarin in de concept conclusies rekening wordt gehouden met hoge normen die lidstaten zelf al hebben voor de-activering van vuurwapens.

– opvolging lopende maatregelen

De Europese Contra-Terrorisme Coördinator (CTC) is wederom met een gedegen en uitgebreid overzicht gekomen van hetgeen er afgelopen periode is ondernomen, en komt aan het eind van het stuk met een aantal conceptconclusies die zien op extra inzet en nieuwe prioriteiten. Een interessant nieuw voorstel is om te bezien hoe samen met vluchtelingen gewerkt zou kunnen worden aan het ontwikkelen en uitdragen van tegengeluiden. Nederland onderschrijft voorts het belang van een goed werkend, wettelijk gekaderd nationaal systeem van informatie-uitwisseling tussen inlichtingen- en opsporingsdiensten en acht het

voorstelbaar dat verdere systematisering van SIS II-uitwisseling hieraan bij kan dragen.
Nederland kan zich vinden in de aanbevelingen van de CTC.

14. Bestrijding internationale zware georganiseerde criminaliteit
– toezicht op uitvoering EU-prioriteiten
– grensoverschrijdende criminaliteit door motorbendes
= informatie van België

België informeert de Raad over een Belgisch initiatief voor de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit door motorbendes. België stelt niet alleen een strafrechtelijke, maar ook preventieve en de bestuurlijke aanpak voor. Dit is wat Nederland al langer nastreeft en Nederland benadrukt deze integrale benadering ook in de bilaterale afspraken met de buurlanden. Deze aanpak blijft op EU-niveau nog achter. Met het Belgische initiatief moeten vooral Europol en het informele netwerk voor de bestuurlijke aanpak een belangrijke rol spelen, en moet in COSI tijdens het Nederlandse EU-Voorzitterschap worden gerapporteerd over de voortgang.
Over het andere geagendeerde onderwerp, toezicht op uitvoering van EU-prioriteiten bij de bestrijding van internationale zware georganiseerde criminaliteit, is van België nog geen informatie ontvangen.

15. Hernieuwde interne EU-veiligheidsstrategie

= rapport over de stand van zaken

Tijdens de JBZ-Raad van 15 en 16 juni jl. zijn de raadsconclusies aangaande de herziening van de Interne Veiligheidsstrategie voor de periode 2015–2020 unaniem aangenomen. De raadsconclusies vormden een reactie op de Mededeling van de Europese Commissie aangaande de Europese Veiligheidsagenda die op 28 april jl. verscheen (COM 2015) 185). Ter implementatie van de Europese Veiligheidsagenda zijn door het Luxemburgs Voorzitterschap activiteiten benoemd voor de 2^{e} helft 2015. Nederland steunt het overzicht met werkzaamheden dat een goede basis vormt voor monitoring en coördinatie van de implementatie van de Europese Veiligheidsagenda. Maatregelen waar Nederland specifiek belang aan hecht en ook voort zal zetten onder het Nederlands voorzitterschap zijn de Europees forensische ruimte, de samenwerking met en tussen JBZ-agentschappen, terrorisme, georganiseerde criminaliteit en cybercrime. Het implementatiedocument wordt breed gesteund door de lidstaten evenals het Nederlandse voorstel om met het komend triovoorzitterschap een implementatiedocument op te stellen voor de periode vanaf januari 2016 tot juli 2017.

16. Toetreding EU tot het EVRM
= rapport over de stand van zaken

Voor de Raad is een bespreking van de stand van zaken van de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) geagendeerd. Het Voorzitterschap zal de Commissie naar alle waarschijnlijkheid vragen om de besprekingen binnen de Raad weer op te starten met het oog op de hervatting van de onderhandelingen in Straatsburg. Deze hebben stilgelegen sinds het EU-Hof op 18 december 2014 in Advies 2/13 bepaalde dat de concept-toetredingsovereenkomst op verschillende punten niet verenigbaar is met de EU-Verdragen.

In het Verdrag van Lissabon is verbindend vastgelegd dat de EU zal toetreden tot het EVRM (art. 6 lid 2 VEU). De toetreding tot het EVRM werd aan de zijde van de Raad van Europa (RvE) mogelijk door wijziging van

het EVRM ten gevolge van de inwerkingtreding van protocol 14 in juni 2010. Naar aanleiding van een aanbeveling van de Commissie heeft de Raad op 4 juni 2010 een mandaat gegeven aan de Commissie om onderhandelingen te starten. In april 2013 is op expert-niveau een akkoord bereikt tussen partijen over een concept-toetredingsovereenkomst. De Commissie heeft na het verschijnen van advies 2/13 een reflectieperiode afgekondigd. De Raad is in afwachting van een analyse van het advies en voorstellen van de Commissie.
Het uiteindelijke toetredingsakkoord moet worden goedgekeurd door alle 47 staten die partij zijn bij het EVRM en door de EU. Binnen het EU-kader moet het besluit tot sluiting, waarin ook de EU-interne toepassingsregels worden vastgelegd, door de Raad met unanimiteit worden aangenomen, na goedkeuring door het EP. Tot slot moeten de EU-lidstaten het besluit tot sluiting in overeenstemming met hun grondwettelijke bepalingen hebben goedgekeurd voordat het in werking kan treden. Dat betekent dat zowel het toetredingsverdrag als het EU-goedkeuringsbesluit ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan het parlement.

Voor de Commissie blijft de toetreding van de EU tot het EVRM, waarvoor eerste vicevoorzitter Timmermans verantwoordelijk is, een topprioriteit. In de letter of intent, die de Commissie op 9 september presenteerde in de aanloop naar de State of the Union, noemt de Commissie de opvolging van het advies van het EU-Hof over de toetreding van de EU tot het EVRM als een van de vier prioriteiten op het gebied van Justitie en Fundamentele Rechten. Ook het Europees parlement is nog steeds een groot voorstander van de toetreding. Vrijwel alle lidstaten zijn voorstander van toetreding. Het VK heeft na de verkiezingen nog geen standpunt bepaald en dit leidt bij onder andere de Commissie tot de nodige voorzichtigheid, mede in de aanloop naar VK referendum. De Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa heeft na het verschijnen van het advies aangedrongen op snelle hervatting van de toetredingsonderhandelingen. De SG van de Raad van Europa, Jagland, heeft zijn zorgen over de gevolgen van het advies voor het toetredingsproces geuit.

Nederland is voorstander van een snelle toetreding van de EU tot het EVRM. Nederland hecht er aan dat tijdens de onderhandelingen de noodzakelijke zorgvuldigheid in acht wordt genomen. Nederland wacht vooralsnog een voorstel voor mogelijke vervolgstappen van de kant van de Europese Commissie af. Wanneer meer bekend is over de aanpak van de onderhandelingen zal het kabinet hierover de Kamer nader informeren.

17. Migratie crisis: aspecten van de justitiële samenwerking en de strijd tegen vreemdelingenhaat
= debat

Naar aanleiding van het EU-Actieplan mensensmokkel (9345/15) en het document van het Voorzitterschap aan de JBZ-Raad van 14 september 2015 (nr. 11782/15), heeft het Voorzitterschap een nieuw document opgesteld over de operationele grensoverschrijdende coördinatie tussen vervolgingsdiensten, de bijdrage van Eurojust in de aanpak van mensensmokkel, justitiële samenwerking met derde landen en de aanpak van strafbare discriminatie en strafbare belediging (vooral op internet). Met name wordt ingegaan op de financiële aspecten van Eurojust, aangezien zij additionele taken op de aanpak van mensensmokkel zullen uitvoeren. Tegen de achtergrond van de huidige migratiecrisis in Europa roept het Voorzitterschap de lidstaten op zich te blijven inzetten voor de aanpak van strafbare discriminatie (*hate crime*). Nederland onderstreept het belang van de aanpak daarvan.

Deze onderwerpen zijn niet nieuw binnen de EU. Zowel de Commission's expert group on hate crime (voorheen geheten de expertgroep «Framework Decision 2008/913/JHA on combating racism and xenophobia by means of criminal law»), als de door de Raad ingestelde «Working Party to combat hate crime in de EU countries» (mandaat 2014–2016) houden zich hiermee bezig.